
UUDENMAAN MAAKUNTAOHJELMA 2007-2010 - Tiivistelmä luonnosaineistosta

Mikä maakuntaohjelma on?

Maakuntaohjelma on keskeinen osa alueiden kehittämislain mukaista suunnittelujärjestelmää. Ohjelma konkretisoi Uudenmaan maakuntasuunnitelman 2030 tavoitteita ja strategioita. Ohjelma sovitetaan yhteen Uudenmaan kehittämistyötä ja maakunnan kehittämiseksi tehtäviä valintoja sekä kootaan lähivuosien (4–5 vuoden) aluekehittämistoimenpiteitä. Valtuustokausittain laadittavalla maakuntaohjelmalla ja sen vuosittain laadittavalla toteuttamissuunnitelmilla kohdennetaan aluekehittämisen voimavaroja maakunnan alueella. Alueiden kehittämisestä annetun asetuksen (1224/2002) 6 §:n mukaan maakuntaohjelma hyväksytään kunkin valtuustokauden alkamista seuraavan vuoden loppuun mennessä. Uudellamaalla ohjelma on tarkoitus saattaa maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyyn 13.12.2006 kokouksessa.

Lähtökohdat

Aluekehittämislain mukaisesti Uudenmaan maakuntaohjelman laadinnassa on otettu huomioon maakuntasuunnitelma, valtakunnalliset alueiden kehittämisen tavoitteet, hallinnonaloittainen alueiden kehittämisen suunnittelu ja muut alueiden kehittämislainsäädännössä tarkoitetut ohjelmat ja maakunnan eri toimijoiden näkemykset Uudenmaan kehittämisestä. Keskeisen sisällölliset lähtökohdat ovat nykytilakuvaus, SWOT-analyysi, maakuntasuunnitelman visio ja strategiat sekä edellisen maakuntaohjelman arvioinnin suositukset.

Painopisteet

Ohjelmassa kehittämistarkastelu on fokusoitu **kuuteen painopistealueeseen eli teemaan**: elinkeinot, asuminen, koulutus, hyvinvointi, aluerakenne ja liikenne sekä ympäristö ja muu infrastruktuuri. Teemakohtaisten asioiden käsittelyssä yhteisinä näkökulmina on tarkasteltu seuraavia **läpileikkaavia teemoja**: kansainvälisyys, innovatiivisuus, turvallisuus, maakunnan tasapainoinen kehitys, kestävä kehitys ja tasa-arvo. **Maakuntaohjelmassa teemoittain esitetyillä toimenpiteillä halutaan nostaa metropolimaakunnan kansainvälistä ja kansallista kilpailukykyä sekä luoda hyvinvointia uusmaalaisten arkeen ja työhön.**

Laadintaprosessi

Maakuntaohjelmaa on laadittu kuudessa teemaryhmässä, joihin on osallistunut noin sata maakunnan kehittämisestä vastaavien tahojen ja maakunnan eri osien edustajaa ja asiantuntijaa. Liitto koordinoi yhteistyötä ja vuorovaikutusta ryhmien välillä. Ryhmät kokoontuivat keskimäärin neljä kertaa kevään 2006 aikana, jolloin valmisteltiin luonnokset maakuntaohjelmasta ja ohjelman ympäristöselostuksesta. Maakuntahallitus on käsitellyt maakuntaohjelman laadintaa koskevia asiakirjoja kokouksissaan 19.12.2005, 23.1.2006, 13.2.2006 ja 24.4.2006.

Uuden SOVA-lain mukaisesti maakuntaohjelman laadinnasta on tullut avointa ja yleisön osallistumismahdollisuuksia on parannettu. Lisäksi laadinnan yhteydessä on lain mukaisesti arvioitu ohjelmassa esitettyjen toimintalinjojen toteuttamisesta aiheutuvia merkittäviä ympäristö- ja muita vaikutuksia.

Maakuntaohjelman sisältö

Seuraavilla sivuilla on teemoittain kuvattu ohjelmassa esitetyt **toimintalinjat**, keskeisimmät **toimenpidekokonaisuudet / hankkeet** sekä niiden **arvioidut vaikutukset** läpileikkaaviin teemoihin nähden.

Elinkeinojen kehittäminen

► Edistetään uusien innovaatioiden syntymistä ja kaupallistumista liiketoiminnan ja yrittäjyyden kasvun varmistamiseksi Uudellamaalla (TL 1)

- Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan innovaatiostrategioiden toimenpiteitä toteutetaan maakuntaohjelmakaudella.

► Vahvistetaan Uudenmaan avainklustereiden kasvua ja klustereiden välistä yhteistyötä (TL 2)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- **Huippuosaamisen avainklusteritoiminnan edistäminen valtakunnallisen osaamiskeskusohjelman 2007-2013 kautta.**
Valitut klusterit ovat: ohjelmistoliiketoiminta, digimedia ja sisältötuotanto, hyvinvointi ja osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut.
- **Alueellisten kehitysohjelmien valmistelu ja verkottaminen valtakunnallisiin klusteri- ja teknologiaohjelmiin valituilla kärkisektoreilla:**
Ympäristöala (GNF-verkosto), bioala (HBCP mukana valtakunnallisessa osaamiskeskusklusterissa), nano- ja mikrosysteemit (Uudenmaan toimijat mukana valtakunnallisessa osaamiskeskusklusterissa), elintarvikesektorin valtakunnallisessa klusterissa (Viikki Food Centre), nostamisen ja siirtämisen osaaminen valtakunnallisessa metalli-klusterissa (Techvilla Oy)
- **Alueellisten ja seudullisten kärkialojen kehittämissuunnitelmien /kärkihankkeiden valmistelu. Kärkialat ovat:**
Luovat alat, asumisen klusteri (Pk-seudun elinkeinostrategia), logistiikka (Koko Uusimaa), palveluliiketoiminta, hyvinvointipalvelut (Koko Uusimaa), metalli (Hy-Ri, Kuuma, Hiisi, Raasepori), rakentaminen (Kuuma, Hiisi, Raasepori), matkailu (Uudenmaan matkailustrategian toteutus, seutustrategiat: Raasepori,, Hiisi, Kuuma)
- **Seudullisten osaamiskeskittymien luominen ja verkottaminen alueellisiin ja valtakunnallisiin osaamisverkostoihin**
 - Pääkaupunkiseudulla toteutetaan v.2005 valmistuneen pk-elinkeinostrategian mukaiset toimenpiteet ohjelmakaudella
 - Raaseporissa raskaiden ajoneuvojen ja siihen liittyvän teknologian sekä autologistiikan osaamiskeskittymä
 - Hyvinkään Riihimäen seudulla nostamisen ja siirtämisen osaamiskeskittymä
 - Lohjan seudun nanoteknologiakeskittymä osana valtakunnallista nano- ja mikrosysteemiteknologiaa.

► Vahvistetaan pk-yritysten osaamista, kasvua ja kansainvälistymistä seudullisen yrityspalveluverkoston avulla (TL 3)

Uudellamaalla kehitetään yrityspalveluja kokonaisuutena asiakaslähtöisesti niin, että palvelut ovat saatavissa helposti ja yrityksen elinkaaren mukaisesti (yrityksen käynnistäminen, liiketoiminnan kehittäminen, rahoitus, kasvu, teknologia-, innovaatio- ja kansainvälistyminen, hyvinvointiyrittäminen). Päävastuu on seudullisilla kehittämissuosituksilla/yrityskeskustoilla ja tavoitteena on verkottunut toiminta valtion, alue- ja paikallisten toimijoiden välillä.

► Edistetään Helsingin seudun kilpailuasemaa Itämeren piirissä liiketoiminnan, osaamisen ja logistiikan keskuksena (TL 4)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- **Innovaatio-, teknologia- ja yritys yhteistyöprojektit lähialueilla (Baltia, Venäjä) yritysten, teknologiakeskusten ja tutkimuslaitosten yhteistyönä.** Erityisalana ympäristöliiketoiminta.
- **Uudenmaan logistisen kilpailuaseman vahvistaminen Itämeren piirissä**
 - Euroopan puoleisen sillanpääaseman kehittäminen Aasiaan
 - Uudenmaan satamien, liikenneväylien ja logististen yritysalueiden kilpailukykyyn edistäminen (Motorways of the Seas-hankekokonaisuus)
 - Logististen järjestelmien ja palvelujen kilpailukykyyn parantaminen
- **Kansainvälinen markkinointi osaajien, investointien ja yritysten houkuttelemiseksi alueelle.**
Helsingin seudulle on perustettu maaliskuussa 2006 kansainvälistä elinkeinomarkkinointia varten yhtiö, jonka tehtävänä on markkinoida Helsingin seutua korkeatasoisen tutkimus-, tiede- ja yritysosaamisen, toimivan ja modernin infrastruktuurin, turvallisen ja viihtyisän asumisen sekä osaavan työvoiman metropolina. Yhtiössä ovat osakkaina Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä Uudenmaan liitto.

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

		Edistetään uusien Innovaatioiden syntymistä ja kaupallistumista liiketoiminnan ja yrittäjyyden kasvun varmistamiseksi Uudellamaalla	Vahvistetaan avainklustereiden kasvua ja klustereiden välistä yhteistyötä	Vahvistetaan pk-yritysten osaamista, kasvua ja kansainvälistymistä seudullisen yrityspalveluverkoston avulla	Edistetään Helsingin seudun kilpailuasemaa Itämeren piirissä liiketoiminnan, osaamisen ja logistiikan keskuksena				
Läpileikittävät teemat	Tasa-arvo	?	Innovaatiot lisäävät hyvinvointia ja nostavat elintasoja. Innovaatioiden käyttöönotto voi läkkäimille tai muille erityisryhmille olla hankalaa, mikä heikentää tasa-arvoa.	+	Pienempien ja erityisosaamista omaavien yritysten menestymismahdollisuudet paranevat.	++	Yrityspalvelut ja henkilöstön osaamista lisäävät palvelut ovat helpommin ja laadukkaammin pk-yritysten saavutettavissa.	?	
	Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	+	Sekä pk-seudulle että muualle Uudellemaalle voi syntyä uusia työpaikkoja, mahdollinen muuttoliike aiheuttaa toimenpiteitä mm. asuntotuotannossa ja palveluiden järjestämisessä.	+	Sekä pk-seudulle että muualle Uudellemaalle voi syntyä uusia työpaikkoja, mahdollinen muuttoliike aiheuttaa toimenpiteitä mm. asuntotuotannossa ja palveluiden järjestämisessä.	++	Yrityspalveluja tarjotaan tasapuolisesti eri puolilla Uuttamaata.	+	Toimenpiteet kohdistuvat lähinnä Helsingin seudulle, mutta seurausvaikutukset heijastuvat laajemmalle alueelle Uudellamaalla.
	Turvallisuus	?	Osa tuotteista edistää turvallisuutta, mutta toisaalta teknologian haavoittuvuus aiheuttaa turvallisuusrisikin.	-	Elinkeinoelämän yksipuolinen lisääminen alueiden elinkeinoelämän ja talouden haavoittuvuutta.	+	Verkostoituminen turvaa pk-yritysten toimintaedellytyksiä.	-	Mahdollinen maahanmuuton kasvu voi lisätä rikollisuutta, rasismia ja sairauksien määrää.
	Innovatiivisuus	+++	Lisää uusien innovaatioiden syntyä ja kaupallistumista.	+++	Mahdollisuus uusien innovaatioiden syntyä tietyillä aloilla kasvaa.	++	Osaamisen vahvistaminen lisää pk-yritysten erikoitumismahdollisuuksia, mikä voi johtaa uusiin innovaatioihin.	+++	Ulkomaalaistaustaisen väestön osaaminen ja kulttuurinen tausta tuo uusia mahdollisuuksia tuusmaalaiseen yrityskenttään.
	Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	+++	Uudenmaan kilpailukyky kv-markkinoilla paranee, talouskasvu paranee, maahan-/maastamuutto voi lisääntyä	+++	Kansainvälinen kilpailukyky paranee ja yhteistyö lisääntyy, maahanmuutto voi lisääntyä	+++	Verkostoituminen helpottaa pk-yritysten kv markkinoille pääsyä. Riskinä on tuotannon siirtyminen ulkomaille suurempien markkinoiden äärelle.	+++	Yhteistyö teknologia- ja innovaatioaloilla Itämeren piirissä vahvistuu, maahanmuutto voi lisääntyä,
	Kestävä kehitys	+	Innovaatioiden aikaansaama ekotehokkuus säästää luonnonvaroja.	?	Erityisesti ympäristö- ja bioalan klustereilla on ympäristön tilaa parantavia vaikutuksia, logistiikka-alan vahvistamisella heikentäviä vaikutuksia.	?		--	Kilpailuaseman vahvistaminen edellyttää panostuksia logistiikan ja yhdyskuntarakenteen toimivuuteen, millä on omat haittavaikutuksensa ympäristöön.

erittäin myönteisiä vaikutuksia	+++
myönteisiä vaikutuksia	++
hieman myönteisiä vaikutuksia	+
ei tietoa tai eriäviä mieltä vaikutuksista	?
ei vaikutusta	0
hieman kielteisiä vaikutuksia	-
kielteisiä vaikutuksia	--
erittäin kielteisiä vaikutuksia	---

Asumisen kehittäminen

► Monipuolisen asuntotarjonnan lisääminen yhdyskuntarakennetta eheyttävällä tavalla (TL1)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- **Maankäyttöä, asumista, liikennettä ja työpaikkojen sijoittumista koskevan suunnitelman laatiminen koko Uudellemaalle.**
Kirjataan maakunnan kuntien yhteen sovitettu näkemys alueen asuntotuotantotavoitteista, tuotannon ajoittamisesta ja sijoittumisesta kuntien kesken, sekä asumispalvelujen järjestämisestä ja jakautumisesta alueella.
- **Selvitys asuntotuotantotavoitteiden kaavoituksellisista ja maapoliittisista toteutusmahdollisuuksista koko maakunnan alueella.**
Tavoitteena on kaavoituksen edellytyksenä olevan maapolitiikan yhtenäistäminen, jotta saadaan riittävän yhtenäinen käytäntö eri kunnissa ja eri omistajatahojen kanssa.
- **Asumisen osaamisklusteri (Pääkaupunkiseudun kaupunkiohjelma -hanke)**
Hanke kokoaa yhteen asuntosektorin tutkimus- ja kehittämistoiminnan, alan yritystoiminnan ja kaupunkien yhteistyön Helsingin seudulla.
- **Ekotehokas asuminen / asuntoalue –kärkihanke.**
- **Kartta mm. valtion ja seurakuntien omistamista asuntorakentamiseen soveltuvista maista.**
- **Infra-avustusten ja palveluiden järjestämiseen kohdennettujen avustusten suhteuttaminen asuntotarpeeseen ja suuntaaminen vuokra-asuntotuotannon edistämiseen.**

► Olemassa olevan asutuksen ja asuinympäristön ylläpitäminen ja kehittäminen (TL 2)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- **Valtion budjetissa olevien asuntoalueiden uudistamiseen / alueelliseen kehittämiseen varattuja määrärahoja tulee nostaa.**
Edunvalvontahanke
- **Kuntien omistajapolitiikan kehittämisen tukeminen.**
Pilottikuntien kanssa kehitetään omistajapolitiikkamalleja, joita kunnat voivat ottaa laajemmin käyttöön.
- **Perusparannuksen tukemisen ja uusien rahoitusmahdollisuuksien kehittäminen.**
Uudellamaalla tulee lisätä suoraa tukea asuntojen korjaamiseen, jotta korjauksia saadaan riittävästi käyntiin ja asukkailla on vielä korjausten jälkeen mahdollisuus asua asunnoissaan.

► Erilaisten väestöryhmien huomioon ottaminen asuntotuotannossa ja rahoitusmuotojen kehittämisessä (TL 3)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- **Asumisen osaamisklusterin puitteissa erityiseksi kohteeksi otetaan kohtuuhintaisten laadukkaiden asuntojen kehittäminen.**
"tavallisia"/kohtuuhintaisia asuntoja pitää kehittää siten, että ne entistä paremmin vastaavat erilaisten "tavallisten" ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten monipuolisia ajan mukaan muuttuvia tarpeita
- **Selvitetään mahdollisuuksia edistää erityisryhmille suunnattuja asumis- ja muiden palvelujen tuottamista.**
Kuntarajat eivät saa olla palveluiden järkevän toteuttamisen esteenä. Jokaisella kunnalla on omat asumispalveluita tarvitsevat erityisryhmänsä, joista heidän on vastattava.
- **Tuodaan edunvalvonnassa esille asumistuen erityinen tarve Uudellamaalla ja asumistuen ehtoihin vaikuttavat muusta maasta poikkeavat olosuhteet.**

ASUMISEN KEHITTÄMINEN

		Monipuolisen asuntotarjonnan lisääminen yhdyskuntarakennetta eheyttävällä tavalla	Olemassa olevan asuntokannan ja asuin ympäristön ylläpitäminen ja kehittäminen	Erialaisten väestöryhmien huomioon ottaminen asuntotuotannossa ja rahoitusmuotojen kehittämisessä
Läpileikkaavat teemat	Tasa-arvo	+++ Ihmiset ovat oikeudenmukaisemmassa asemassa asumisen suhteen ja heidän valinnanmahdollisuudet paranevat.	+++ Asumisen laatu ja viihtyisyys sekä ihmisten ympäristöterveys ja turvallisuus paranevat. Yhä useampi asunto on mahdollista muuttaa eri asumistarpeita vastaavaksi, mikä helpottaa esimerkiksi vanhusen kotona asumista.	+++ Erialaisten väestöryhmille kuten vanhuksille, lapsiperheille ja vammaisille on tarjolla riittävästi heidän tarveitaan vastaavia asuntoja. Asunnot ovat kohtuuhintaisempia, turvallisempia, esteettömiä ja niitä on mahdollisuus muunnella tarpeen mukaan. Ihmisten erityistarpeiden huomiointi lisää sosiaalista tasa-arvoisuutta.
	Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	++ Asuntotilanne varsinkin kasvualueilla paranevat. Työvoiman saanti erityisesti pk-seudulla helpottuu, kun vähävaraisemmilla ihmisillä on mahdollisuus hankkia koti lähempää työpaikkaa. Rakentamisella on lyhytaikainen työllistävää vaikutus.	++ Asuntokanta ja asuin ympäristö kohenee eri puolilla Uuttamaata, mutta erityisesti pk-seudulla vanhemmilla asuinalueilla (kuten Urban-alueilla). Korjausrakentamisella on myös työllistävää vaikutus.	?
	Turvallisuus	+ Rakentamisessa huomioidaan turvallisuusmääräykset.	++ Asuminen on turvallisempaa ja terveellisempää. Asuin ympäristöjen turvallisuuteen kiinnitetään myös huomiota.	+ Alueet eivät pääse eriarvoistumaan ja segregoitumaan, mikä edistää turvallisuutta ja vähentää konflikteja. Asunnot ovat turvallisempia ja muuntelukelpoisempia.
	Innovatiivisuus	+ Asumisalalla luodaan uusia innovatiivisia tuotteita ja palveluita, jotka helpottavat ja mukavoittavat asumista ja joilla voi olla kysyntää myös ulkomailta.	+ Rahoituksen järjestämiseen luodaan myös uusia innovatiivisia rahoitusmalleja.	+ Asumisalalla otetaan käyttöön uudenlaisia asumispalveluja ja rahoitusmuotoja.
	Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	+ Asumisalan yritykset ja muut alan toimijat kansainvälistyvät, ja Uusimaa voidaan nähdä kansainvälisesti houkuttelevampana alueena monipuolistuneen ja riittävämmän asuntotarjonnan myötä.	+ Ulkomailla hyväksi todetuista asuntojen ja asuinalueiden ylläpito- ja kehittämistoimenpiteistä otetaan oppia.	+ Ulkomailla hyväksi todetuista asuntojen ja asuinalueiden ylläpito- ja kehittämistoimenpiteistä otetaan oppia.
	Kestävä kehitys	-? Uudisrakentamisessa noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita ja pyritään yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Rakentamisella on kuitenkin aina negatiivisia ekologisia vaikutuksia.	+++ Olemassa olevien asuntoalueiden kehittäminen eheyttää yhdyskuntarakennetta ja vähentää siten tarvetta ottaa uusia alueita käyttöön eikä toimenpiteistä aiheudu vaaraa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille verkostoille.	-? Uudisrakentaminen mm. vähentää luonnon monimuotoisuutta, pirstoo ekologisia verkostoja, lisää liikkumistarpeita ja sitä kautta kasvihuonekaasupäästöjä ja melua, mutta vaikutukset ovat vähäisempiä, jos rakentaminen täydentää jo olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.
		erittäin myönteisiä vaikutuksia	+++	
		myönteisiä vaikutuksia	++	
		hieman myönteisiä vaikutuksia	+	
		ei tietoa tai eriäviä mielipiteitä vaikutuksista	?	
		ei vaikutusta	0	
		hieman kielteisiä vaikutuksia	-	
		kielteisiä vaikutuksia	--	
		erittäin kielteisiä vaikutuksia	---	

Koulutuksen kehittäminen

► Vahvat osaamisketjut (TL 1)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Maakunnallisen, kaikki koulutusasteet, tutkimustoiminnan sekä ko. toimialan työelämän käsittävän osaamisketjun rakentaminen yhdelle palvelutoimialalle ja yhdelle tuotannolliselle toimialalle.
Toimialoista päätetään myöhemmin yhdessä eri koulutustahojen ja elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteena on löytää toimialat, joilla on Uudellamaalla koulutusta kaikilla koulutusasteilla, tutkimustoimintaa ja elinkeinotoimintaa. Mahdollisiksi palvelualoiksi on esitetty mm. logistiikkaa, hoivapalveluja, osaamisintensiivisiä palveluja, rahoituspalveluja. Tuotannollisiksi aloiksi on ollut esillä mm. hyvinvointitekniikka ja rakentaminen.

► Turvataan osaavan työvoiman saatavuus (TL 2)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Pilottihanke ikääntyvän työvoiman osaamisen ajan tasalla pitämiseksi ja työssä jaksamisen turvaamiseksi. Hanke voi painottua esim. kaikkien saatavissa olevan verkko-opiskeluaineiston kehittämiseen tai kehittämään esimies- ja johtamistaitoja ikääntyvälle työvoimalle.
- Työllistävät alat tutuiksi. Ammatillisen peruskoulutuksen suosion lisäämishanke. Aiemmistä hankkeista saatuja hyviä kokemuksia hyödyntävä hanke, joka on suunnattu niille koulutusaloille, joihin ei haeta opiskelemaan työelämän tarpeita vastaavasti.
- Korkea-asteen oppisopimuspilotoinnit osaamisintensiivisten alojen työvoiman kehittämisessä.

Edunvalvonta

- Huolehditaan ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkojen riittävydestä
- Oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuspaikkojen kiintiötä on kasvatettava Uudellamaalla
- Työelämän kehittämissuunnitelmia on saatava nykyistä enemmän kohdennettua Uudellemaalle, jossa työvoimaa on määrällisesti eniten.

► Varmistetaan opintojen loppuun suorittaminen (TL 3)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Sateenvarjohanke: verkoston rakentaminen opiskelijoiden psykososiaalisten ongelmien hoitamiseksi. Eri koulutustasoilla toteutettujen kokeilujen pohjalta rakennettu palveluverkosto opiskelijoiden käyttäytymis- ja sosiaalisten ongelmien hoitamiseksi ja opintojen ohjauksen kehittämiseksi.
Toteuttajatahot: Eri asteisten oppilaitosten yhteishanke, mahdollisesti kuntia mukana hankkeessa.
Rahoitus: *ESR Painopiste 2 / tavoite. Mahdollisesti STAKES, OPH*
- Työpajakoulutuksen kehittäminen astinlaudaksi ammatilliseen koulutukseen.
Toteuttajataho: Ammatillisen peruskoulutuksen edustaja, kunnat, OPH.
Rahoitus: *ESR 3/1. Mahdollisesti OPH?*

Edunvalvonta

- Erityisopettajakoulutuksen lisääminen

► Ulkomaalaistaustaiset asukkaat osaksi Uudenmaan työvoimaa (TL 4)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Työssäoppimispaikkoja maahanmuuttajille. Eriasteisten oppilaitosten ja työelämän yhteishanke tavoitteena kynnyksen alentaminen ulkomaalaistaustaisen henkilön ottamiselle työharjoitteluun. Hanke sisältää tukipalvelujen järjestämistä ja asenteisiin vaikuttamista.
- Korkeakoulututkinnon suorittaneiden maahanmuuttajien osaamisen todentamiseen tarkoitetut näyttökokeet.
- Jatkuo maahanmuuttajien kielikoulutukselle. Hankkeessa selvitetään Uudellamaalla tarjolla oleva eri tasoinen maahanmuuttajien kielikoulutus ja kehitetään sen pohjalta järjestelmä, jolla saadaan sille jatkuo. Samalla selvitetään eri toimijoiden työnjakoa mm. maahanmuuttaja-aikuisten luku- ja kirjoitustaidon opettamisessa.

KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

		Vahvat osaamisketjut		Turvataan osaavan työvoiman saatavuus		Varmistetaan opintojen loppuun suorittaminen		Ulkomaalaistaustaiset asukkaat osaksi Uudenmaan työvoimaa	
Läpileikkaavat teemat	Tasa-arvo	++	Työllisyystilanne paranee, työttömien määrä ja sosiaalisen tuen tarve vähenee	+++	lääkkäriden työntekijöiden työskentelyedellytykset ja työssäjaksaminen paranee, myös nuorten osaamista parannetaan lisäkoulutuksella?	+++	Eriaiset ihmiset huomioidaan paremmin, sosiaaliset ja terveydelliset ongelmat vähenee, huono-osaisen määrä vähenee,	?	Maahanmuuttajat saadaan integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan paremmin ja tasa-arvoisemmin. Toisaalta yhteen ryhmään kohdennettujen toimenpiteiden voidaan katsoa syrjivän kantaväestöä.
	Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	+	Valittavat kehittämisalat suuntaavat resurssit tietyille alueille, mutta kehittämisen pääpaino tulee olemaan kuitenkin pk-seudulla.	+	Toimenpiteet kohdistuvat koko Uudellemaalle eri ammattialapainotuksin...?	+	erityisesti pk-seudulla osaavan työvoiman saatavuus paranee,	+	Maahanmuuttajien työllistymisedellytykset paranevat, mikä helpottaa työvoimapulaa erityisesti pk-seudulla, jossa valtaosa mamuista asuu.
	Turvallisuus	?	Eri toimijoiden välinen riippuvuus lisääntyy, mistä aiheutuu omia riskejään mutta siitä saa myös tukea. Logistiikka-alan kehittäminen lisää liikenteen aiheuttamia riskejä.	+	Uudellamaalla on riittävästi tarjolla osaavaa työvoimaa, mikä takaa mm. palveluiden toimivuuden.	++	Sosiaalisin ja käyttäytymiseen liittyviin ongelmiin puuttuminen lisää väestön turvallisuudentunnetta.	++	Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan vähentää konfliktiriskiä ja työllistyminen turvaa palvelujen saatavuuden
	Innovatiivisuus	++	Edistää eri osaamisalojen rajapinnassa syntyvien uusien innovaatioiden ja työpaikkojen syntyä.	+	Hyödynnetään ja kehitetään uusia innovatiivisia tapoja parantaa työvoiman osaamista.	+	Luodaan uusia tapoja ja menetelmiä nuorten työllisyysvalmiuksien parantamiseksi.	++	Hyödyntämällä ulkomaalaistaustaisen työvoiman osaamista edistetään innovaatioiden syntyä, taloudellista kehitystä ja alueen kilpailukykyä.
	Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	++	Tuotteiden ja palvelujen markkinointi kansainvälisille markkinoille on helpompaa ja tehokkaampaa.	+	Hyödynnetään ulkomaalaistaustaisten henkilöiden osaamista ja kulttuurista taustaa,	+	Osaavan ja riittävän työvoiman myötä Uudenmaan kilpailukyky paranee.		
	Kestävä kehitys	+	Materiaalien ja muiden resurssien käyttö tehostuu, millä on positiivisia ympäristövaikutuksia	0	Tietoteknisten ratkaisujen käyttöönotto edistää kestävää kehitystä. Ei merkittäviä ekologisia vaikutuksia.	?	Oman elämän hallinnan kasvun myötä myös yhteiskunnallinen vastuunkanto paranee?	0	Ei merkittäviä ekologisia vaikutuksia.

erittäin myönteisiä vaikutuksia	+++
myönteisiä vaikutuksia	++
hieman myönteisiä vaikutuksia	+
ei tietoa tai eriäviä mielipiteitä vaikutuksista	?
ei vaikutusta	0
hieman kielteisiä vaikutuksia	-
kielteisiä vaikutuksia	--
erittäin kielteisiä vaikutuksia	---

Hyvinvoinnin kehittäminen

► Yhteisöllisyyden ja kumppanuuden vahvistaminen (TL 1)

Toimenpiteitä: organisaatio- ja toimialakohtaisia rajojen madaltaminen tai poistaminen; tutkimuksen, elinkeinotoiminnan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön lisääminen ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutuminen; eri toimijoiden sosiaalisen pääoman kartuttamiseen ja hyödyntämiseen panostaminen; kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden juurruttaminen olemassa olevien vähemmistöjen yhteisöllisyysmallien mukaisesti; maahanmuuttajien todellisen osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen; maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen mm. oppisopimuskoulutusta edelleen kehittämällä sekä ihmisen omatoimisuuden ja elämäntilanteen tukeminen elämäntilanteen sopivin keinoin.

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Verkostoyhteistyön kehittäminen ja matalan kynnyksen palveluiden sekä pysyvien yhteistyörakenteiden luominen
- Yhteisvastuullisen maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuuspolitiikan juurruttaminen pysyväksi toiminnaksi

► Painopisteen asettaminen ennaltaehkäisevään työhön (TL 2)

Toimenpiteitä: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen roolin vahvistaminen; sosioekonomisten ja koulutuksellisten erojen kaventaminen; ympäristön sosiaalisten ongelmien tunnistaminen ja varhaisen puutumisen menetelmien käyttöönotto; matalan kynnyksen palveluiden ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen; varhaisen tunnistamisen projektien laajempi käyttöönotto; nuorten syrjäytymiskierteen katkaiseminen yksilöllisin aktivointitoimin; edellytysten luominen vanhusten kotona asumiselle ja omaishoidolle; riittävien resurssien turvaaminen kouluterveydenhuoltoon sekä terveiden elintapojen merkityksen korostaminen.

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- "Kiinni elämään" - ennaltaehkäistä nuorten jättäytymistä toimeentulotuen varaan
- "Elämää vuosiin" – aktivoita ikäihmisiä yksinäisyydestä pois
- Varhaiseen tukeen painottuva perhetyö

► Laaja-alainen ja vastuullinen hyvinvointi ammattitaitoisella ja riittävällä työvoimalla (TL 3)

Toimenpiteitä: hyvinvointipolitiikan vaikutusten arviointi ja arvioinnin kehittämien; kestävän kehityksen mukaisten toimintatapojen käyttöönoton lisääminen; uusien työaikamallien, toimintatapojen ja johtamisen mallien käyttöönotto työn, opiskelun ja perheen yhteensovittamisessa; työhyvinvoinnista huolehtiminen ja koulutusmahdollisuuksien turvaaminen sekä asuin ympäristön viihtyisyydestä huolehtiminen ja riittävän monipuolisen kulttuuri- ja liikuntatarjonnan turvaaminen.

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Hyvinvoinnin tekijät ja raja-aitojen poistaminen
- Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistäminen yhteisvoimin
- Vertaistuen ja ihmisiä vastuuttavien yhteistoimintamuotojen kehittäminen

► Palvelurakenteiden uudistaminen asiakaslähtöisesti ja innovatiivisesti (TL 4)

Toimenpiteitä: yhtenäisen palveluverkko- ja asiakastietojärjestelmän toteuttaminen, alueellisesti yhtenäisten toimintamallien ja prosessien kehittäminen, organisaatioiden kehittäminen paremmin vastaamaan henkilöstön osaamista ja olemaan yhteisönä riittävän houkutteleva; perus- ja erikoissairaanhoidon sekä sosiaalihuollon palveluketjujen kehittäminen; palvelurakenteen uudistamiseen tarvittavan rahoituksen turvaaminen ja uusien rahoitusmallien kehittäminen; henkilöstön saatavuuden turvaaminen sekä vanhustenhuollon ja psykiatrisen avohoidon sekä päihde- ja mielenterveytyksen seudullisten tehtävien yhteensovittaminen terveydenhuoltoalueen toimintaan Raaseporin, Hiiden ja KUUMA –alueilla.

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- UUMA-aluehankkeen jatkokehittäminen perusteena asiakaslähtöinen hoitoketju, saumattomien organisaatorajat ylittävien palveluketjujen luomisen jatkaminen ja tekniikan hyödyntäminen aluetietojärjestelmän avulla
- InnoElli Senior-hanke
- Perusterveydenhoidon ja erikoissairaanhoidon työnjaon ja integroinnin selvittäminen

HYVINVOINNIN KEHITTÄMINEN

	Yhteisöllisyyden ja kumppanuuden vahvistaminen	Painopisteen asettaminen ennaltaehkäisevään työhön	Laaja-alainen ja vastuullinen hyvinvointi ammattitaitoisella ja riittävällä työvoimalla	Palvelurakenteiden uudistaminen asiakaslähtöisesti ja innovatiivisesti	
Läpileikkaavat teemat	Tasa-arvo	+++ Väestön elinolot ja hyvinvointi paranevat, erityisesti vanhusten yksinäisyysongelma lievenee. Maahanmuuttajia ja muita erityisryhmiä kohdellaan tasa-arvoisemmin ja rasismi vähenee. Väestön sosiaalinen pääoma karttuu ja sitä hyödynnetään. Yhteiskunnasta tulee suvaitsevampi ja monikulttuurisempi.	+++ Riski ihmisten huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen vähenee, ennaltaehkäisyä tapahtuu tasa-arvoisesti kaikissa ikäryhmissä. Ennaltaehkäisy säästää yhteiskunnan voimavaroja. Väestön hyvinvointi-, koulutus- ja sosioekonomisia erot kapenee.	+++ Väestön työkyky ja työssäjaksaminen paranee sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen on helpottunut.	+/- Palvelujen kustannustehokkuus, vaikuttavuus, laatu ja toimintavarmuus paranevat. Aluksi esim. palvelujen laadussa tai saatavuudessa voi tosin olla hankaluuksia. Alueellinen tasa-arvo lisääntyy, mutta esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan erityispalvelujen keskittäminen lisää väestön liikkumistarpeita. Hoitoalan henkilökunnan koulutustarve lisääntyy.
	Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	+ Yhteisöllisyyden vahvistamista koskevat toimenpiteet kohdentuu koko Uudellemaalle, tosin maahanmuuttajia ja vanhusten yksinäisyysongelmaa koskevat toimenpiteet painottuu erityisesti pääkaupunkiseudulle.	+ Ennaltaehkäisytyö kohdentuu koko Uudellemaalle.	+ Pk-seudulla paneudutaan erityisesti vanhusten yksinäisyysongelmaan, Keski-Uudellamaalla lapsiperheiden asioihin sekä Hliden ja Raaseporin alueella hyvinvointisektorin rakenteiden kehittämiseen yhteistyössä.	+ Alueiden erityispiirteiden parempi huomioonottaminen lisää välittömän ja välillisen demokratian toteutumista ja edistää alueen tasapainoista kehittymistä omista lähtökohdista käsin.
	Turvallisuus	+ Turvallisuudentunne lisääntyy, rasismi vähenee.	+ Rikollisuuden mahdollinen väheneminen voi säästää aineellista omaisuutta ja kulttuuriperintöä.	++ Sosiaalisten ongelmien vähenemisen myötä myös rikollisuus ja turvattomuus vähenee.	+ Asiakkaiden tietoturva paranee, järjestelmät tulevat vakaammiksi.
	Innovatiivisuus	+ Palvelujen järjestäminen yhteistyössä tarkoittaa erilaisten toimintakulttuurien yhdistämistä ja uusien toimintatapoja luomista.	+ Osataan paremmin tunnistaa ja ennakoida tekijöitä ja mekanismeja, jotka tuottavat kansalaisille ongelmia ja riskejä. Vaikutukset kyetään myös paremmin ennakoimaan ja ottamaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa.	+ Hyvinvoiva ja luova väestö luo hyvän pohjan mm. taloudelliselle kehitykselle ja uusille innovaatioille. Innovatiivisille hyvinvointipalveluille ja -tuotteille voi olla kysyntää myös ulkomailla.	+ Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa luotuja innovaatioita tuoteistetaan hyödyntämällä tuotantotaloutta ja hyvinvointiteknologiaa.
	Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	? Kansainväliset yhteydet vahvistuvat?	0 Ei merkittäviä kansainvälisyyttä lisääviä vaikutuksia.	+ Innovatiivisille hyvinvointipalveluille ja -tuotteille voi olla kysyntää myös ulkomailla.	+ Innovatiivisille palveluille ja tuotteille on kysyntää myös ulkomailla, mikä edistää Uudenmaan talouskehitystä ja kilpailukykyä.
	Kestävä kehitys	+ Toimenpiteillä ei ole merkittäviä ekologisia vaikutuksia. Yhteisöllisyyden kasvu voi tosin lisätä ihmisten huolenpitoa ja vastuuta myös luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä. Myös ympäristöjärjestöjen aseman mahdollisella vahvistumisella voi olla myönteisiä vaikutuksia ympäristöön.	0 Toimenpiteillä ei ole merkittäviä ekologisia vaikutuksia.	+ Hyvinvointia edistetään kestävällä tavalla. Toimenpiteillä ei ole suoranaista merkittäviä ekologisia vaikutuksia.	0 Toimenpiteillä ei ole merkittäviä ekologisia vaikutuksia.

erittäin myönteisiä vaikutuksia	+++
myönteisiä vaikutuksia	++
hieman myönteisiä vaikutuksia	+
ei tietoa tai eriäviä mielipiteitä vaikutuksista	?
ei vaikutusta	0
hieman kielteisiä vaikutuksia	-
kielteisiä vaikutuksia	--
erittäin kielteisiä vaikutuksia	---

Aluerakenteen ja liikenteen kehittäminen

► Eheytyvä yhdyskuntarakenne (TL 1)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Metropolialueen kestävä aluerakenne –selvitys neljän eteläisen maakunnan ja kahden ympäristökeskuksen alueella
- Kasvusuuntaselvitysten laatiminen keskeisille taajamarakenteen kehittämis-vyöhykkeille.
- Kuntien maapoliittisten ohjelmien laadinnan tukeminen
- Selvitys maakunnallisesti tärkeiden virkistysalueiden toteuttamisen mahdollisuuksista
- Kaupan palveluverkon seurantajärjestelmän kehittäminen

► Kilpailukyinen joukkoliikenne (TL 2)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Kehäradan toteuttaminen rakentamalla puuttuva Marja –rata –yhteys
- Joukkoliikenteen edistäminen pääkaupunkiseudun säteittäisillä pääväylillä
- Liityntäpysäköinnin kehittäminen

► Tehokas ja turvallinen liikenneverkko (TL 3)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

Kehittämishankkeet

- Kehä I Turunväylä-Vallikallio (alustava päätös on vuodelle 2007)
- Kt 51 Kirkkonummi-Kivenlahti
- E 18 osuus välillä Kehä III Vantaankoski-Lentoasemantie
- Hanko-Hyvinkää –radan sähköistys

Teemahankkeet

- Joukkoliikenteen edistäminen pääkaupunkiseudun säteittäisillä pääväylillä (mainittu myös kohdassa "kilpailukyinen joukkoliikenne" - rahoituksen aloittaminen)
- Kasvavien alueiden kehityksen tukeminen – rahoituksen jatkaminen
- Koulumatkojen olosuhteiden edistäminen maaseututaajamissa - rahoituksen jatkaminen
- Ajantasaista ja kattavaa tietoa tiellääikkäjille tieliikenteen tietoverkkoa kehittämällä - rahoituksen aloittaminen
- Tieliikenteen melunsuojaus pääkaupunkiseudulla (mainittu myös kohdassa "liikenteen ympäristövaikutusten vähentäminen" - rahoituksen aloittaminen)

► Liikenteen haittavaikutusten vähentäminen (TL 4)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Tieliikenteen melunsuojaus pääkaupunkiseudulla, teemahanke - rahoituksen aloittaminen
- Suomenlahden öljykuljetusten riskien vähentäminen ja niihin varautuminen
- Ympäristömeludirektiivin mukaisten meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laadinta

ALUERAKENTEEN JA LIIKENTEEN KEHITTÄMINEN

		Eheytyvä yhdyskuntarakenne		Kilpailukykyinen joukkoliikenne		Tehokas ja turvallinen liikenneverkko		Liikenteen haittavaikutusten vähentäminen	
Läpileikkaavat teemat	Tasa-arvo	++	monipuolisen joukkoliikennejärjestelmän ylläpito helpottuu	++	monipuolinen liikennejärjestelmä tukee eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksia	+	kevyen liikenteen väylien rakentaminen lisää autottomien liikkumismahdollisuuksia ja lisää hyötyliikunnan terveysvaikutuksia	++	meluntorjunnalla lisääään liikenneväylien läheisyydessä asuvien viihtyisyyttä
	Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	- +	kasvua keskitetään tietyille alueille, muiden alueiden ja kuntien kehitys kärsii, kasvun keskittäminen on yhteiskunnallisesti kannattavaa	+++?	voi hajauttaa yhdyskuntarakennetta, mutta vähemmällä kielteisillä vaikutuksilla kuin tieliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne	++	väyläinvestoinnit lisäävät ko. alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä väylän rakentamisella lyhytaikaisia työllisyyshyötyjä	+	maan arvo nousee meluntorjunnan myötä lähellä liikenneväyliä
	Turvallisuus	?	sosiaalinen turvattomuus saattaa lisääntyä kasvukeskuksissa	?	sosiaalinen turvattomuus lisääntyy paikoin liikenneturvallisuus paranee	+-	liikenneturvallisuus paranee paikallisesti mutta tieliikenteen kasvu vähentää koko liikennejärjestelmän turvallisuutta	?	
	Innovatiivisuus	?		+?	joukkoliikenteen telematiikkaosaamisen vientimahdollisuudet.	?		+	haittavaikutusten vähentämiseen liittyvän teknologian ja osaamisen kehittäminen luo uusia innovaatioita
	Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	?		+	tehokkaat joukkoliikenneyhteydet lentokentälle tukevat kansainvälisiä kontakteja	++	elinkeinoelämän kansainvälinen kilpailukyky vahvistuu	?	
	Kestävä kehitys	++	joukkoliikenteeseen tukeutuva liikennejärjestelmä vähentää liikenteen ympäristövaikutuksia,	++	henkilöautoliikennettä korvattaessa vähentää useita päästöjä koko liikennejärjestelmässä, uudella joukkoliikenneinfrastruktuurilla merkittäviä paikallisia ympäristövaikutuksia	--?	uudet väylät pirstovat luonnonympäristöä ja rakentaminen kuluttaa merkittävästi luonnonvaroja, toisaalta tiehankkeilla tuetaan myös linja-autoliikenteen toimintaedellytyksiä	-?	melunsuojauksessa uusiomateriaalien käyttömahdollisuus
		erittäin myönteisiä vaikutuksia		+++					
		myönteisiä vaikutuksia		++					
		hieman myönteisiä vaikutuksia		+					
		ei tietoa tai eriäviä mielipiteitä vaikutuksista		?					
		ei vaikutusta		0					
		hieman kielteisiä vaikutuksia		-					
		kielteisiä vaikutuksia		--					
		erittäin kielteisiä vaikutuksia		---					

Ympäristön ja muun infran kehittäminen

► Vesihuollon turvaaminen (TL 1)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Nummela – Espoo – vesijohto ja siirtoviemärihankkeen käynnistys selvityshankkeena
- Isolähteen tekopohjavesihanke Hangossa
- Hanko – Tammisaari – yhdysvesijohto ja siirtoviemäri
- Lohjanjärven YVA (purkutupki Suomenlahdelle)
- Degerby - Inkoo runkovesijohto ja siirtoviemäri
- Harparskog – Leksvall –Tammisaari runkovesijohto ja siirtoviemäri
- Harparskog – Lappohja varmuusvesijohto
- Störsvik – Marsudden – Strömsby – vesijohto ja siirtoviemäri
- Horsbäck (Tammisaari) – Karjaa varmuusvesijohto

► Vesistöjen kunnostaminen ja niiden tilan parantaminen (TL 2)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Hiidenveden kunnostus
- Tuusulanjärven kunnostuksen jatkaminen
- Siuntionjoen kalataloudellinen kunnostus
- maatalouden vesiensuojeluportaali, maatalouden vesienhoitotoimien vaikuttavuus vesistöalueella
- hevostalouden ympäristönsuojelun edistämishanke

► Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen (TL 3)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- ympäristövalistushanke (ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävät tuotanto- ja kulutustavat)
- energiahuollon varmuutta koskeva selvitys (erityisesti ympäristöhuollon järjestelmien haavoittuvuuden näkökulmasta)
- ilmansuojeluohjelman laatiminen pääkaupunkiseudulle

► Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarojen kestävä käyttö (TL 4)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- "ympäristötietoa verkossa" – kehittämishanke, tietopankki ja paikkatietoaineiston hyödyntämien
- Nuksion luonto-opastuskeskus
- Jussarön kehittämishanke
- selvitys kiviainesten kierrätyksen mahdollisuuksista

► Maiseman ja rakennetun ympäristön laatu (TL 5)

Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- Uudenmaan arkkitehtuuripoliittinen ohjelma
- Billnäsän ruukin alueen kehittämishanke

► Uudenmaan jätehuoltoa koskevat ratkaisut (TL 6)

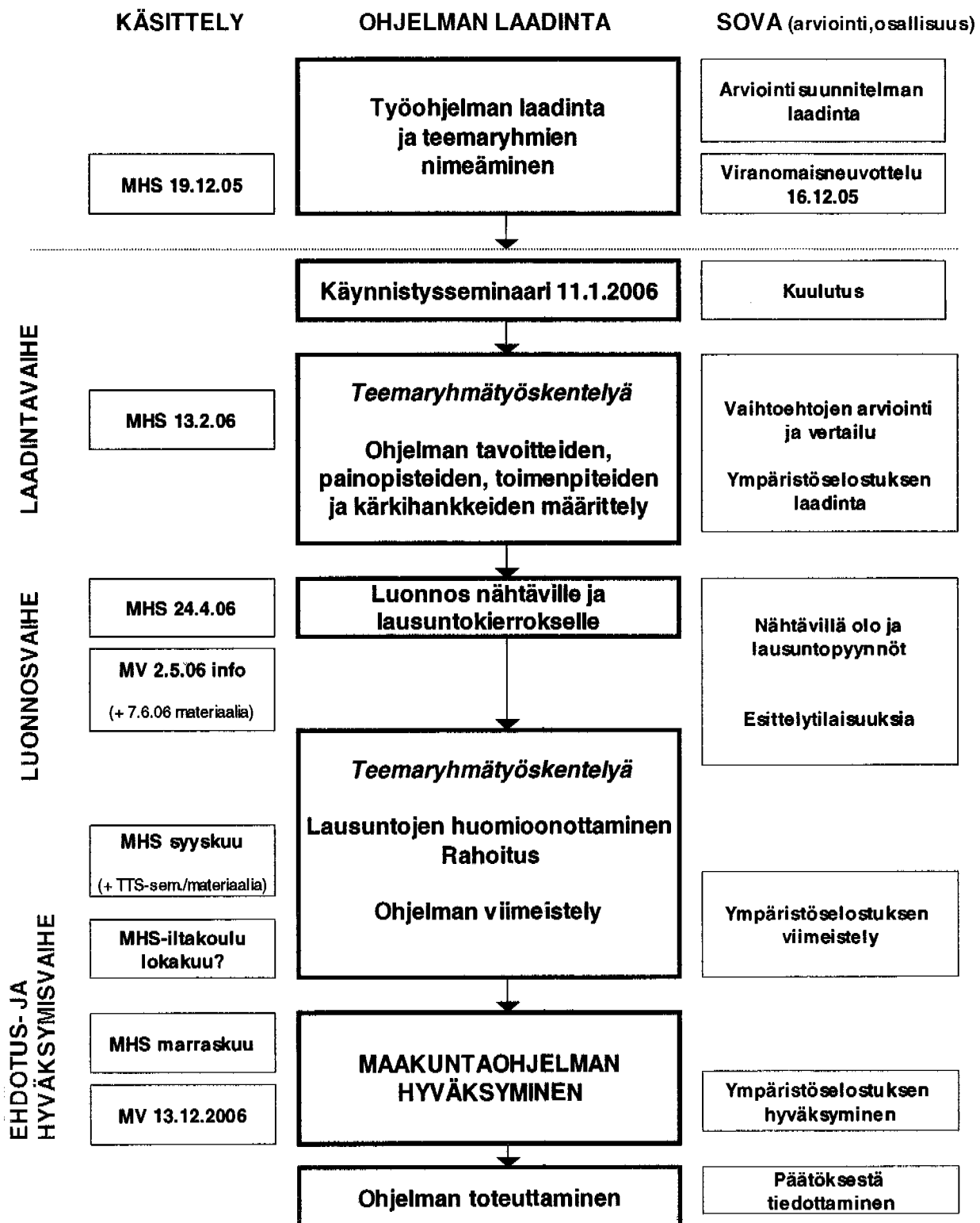
Toimenpidekokonaisuudet / kärkihankkeet

- syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen energiahöydyntäminen, jätteen synnyn ehkäisyn strategia Uudellemaalle
- Uudenmaan liiton alueen yhdyskuntarakentamisen massataloussuunnitelma
- selvitys sedimenttien sijoitus-, käsittely- ja hyötykäyttöpaikoista, selvitys pysyvän jätteen kaatopaikan perustamistarpeesta Uudenmaan liiton alueelle, selvitys öljyntorjunnassa syntyvien jätteiden vastaanotto- ja välivarastopaikoista rannikolla, jätevesilietteen käsittelyä ja hyödyntämistä koskeva selvitys
- Etna -teollisuushallin alueen pilaantuneiden maiden kunnostushanke (Hanko), Kellokosken ruukin alueen pilaantuneiden maiden kunnostushanke (Tuusula), Vakkurin alueen pilaantuneiden maiden kunnostushanke (Hyvinkää)

YMPÄRISTÖN JA MUUN INFRAN KEHITTÄMINEN

	Vesihuollon turvaaminen	Vesistöjen kunnostaminen ja niiden tilan parantaminen	Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen	Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarojen kestävä käyttö	Maiseman ja rakennetun ympäristön laatu	Uudenmaan jätehuoltoa koskevat ratkaisut
Tasa-arvo	+++ Asukkaiden mahdollisuudet päästä laadukkaaseen vesihuollon piiriin paranevat.	++ Ympäristöterveysriskit pienenee, virkistys(kalastus)mahdollisuudet parantuu. Kohdistuu laajaan väestönsaahan vesialueiden jokamiehenoikeuksiin perustuvan käytön kautta.	+++ Energian käyttö tehostuu, materiaalin kulutus vähenee, ympäristötietoisuus kasvaa. Vaikuttaa maaseudun elinkeinotoimintaa edistävästi.	+++ Ympäristötietoisuus lisääntyy, suojelutoimenpiteiden välillä tasa-arvoa, ympäristöterveysriskit vähenevät, virkistysmahdollisuudet säilyvät tai paranevat.	+++ Suojelutoimenpitein lisätään sukupolvien välillä tasa-arvoa nauttia perinnemaisemista ja hyvästä rakennetusta ympäristöstä, virkistysmahdollisuudet säilyvät tai paranevat.	+++ Asukkaiden mahdollisuudet päästä jätehuollon piiriin paranevat.
Tasapainoinen alueellinen kehittäminen	++ Ulottuu myös laaja-alaisesti haja-asutus- ja kyläalueille, mikä parantaa niiden asumisedellytyksiä.	++ Toimenpiteiden kohteena olevat vesistöt ovat laajoja ja toimenpiteiden vaikutukset huomattavan kattavat osan maakuntaa.	?	?	+	+++ Ulottuu myös laaja-alaisesti haja-asutus- ja kyläalueille, mikä parantaa niiden asumisedellytyksiä ja lisää alueellista tasa-arvoa.
Turvallisuus	+++ Vesihuollon toimintavarmuus parantuu. Juoma- ja jätevesien aiheuttamat terveysriskit vähenevät.	++ Vähentää luonnonvesien käytön terveysriskejä mm. uimaveden ja kalojen laadun osalta.	+	+++ Ympäristöriskit pienenevät, energiahuolto toimivampaa.	?	+++ Jätteiden synnystä ja käsittelystä aiheutuvat ympäristöriskit vähenevät. Jätteet saadaan aikaisempaa nopeammin ja kattavammin turvallisen ja ajanmukaisen käsittelyn piiriin.
Innovatiivisuus	+	+	+++	0	0	0
Kansainvälistyminen / kansainvälisyys	+	+	++	++	+	+
Kestävä kehitys	+++ Pohjavesiä suojellaan suunnitelmallisemmin, vesistöjen ja maaperän kuormitus vähenee.	+++ Vesistöjen tila paranee merkittävästi, rehevöityminen vähenee ja eliöstö voi paremmin, vesiensuojelun positiiviset vaikutukset heijastuvat laaja-alaisesti niin pohjavesiin, sisävesiin kuin lämmereenkin.	+++ Ilmastonmuutos hidastuu...	+++ Kasvihuonekaasupäästöt pienenevät, lämpötilan nousu hidastuu ja haittavaikutukset luontoon ja ihmisen elinoloihin vähenevät.	+++ maakunnallisesti arvokkaat maisemat ja kulttuuriympäristöt sekä niiden kasvi- ja eläinlajit säilyvät,	+++ pilaantuneiden maa-alueiden maaperän tila kohenee, mahdolliset muut haittavaikutukset vähenevät, perinteisten energialähteiden käyttö ja kasvihuonekaasupäästöt vähenee, ilmastonmuutos hidastuu
Läpileikkaavat teemat						
erittäin myönteisiä vaikutuksia		+++				
myönteisiä vaikutuksia		++				
hieman myönteisiä vaikutuksia		+				
ei tietoa tai eriäviä mielipiteitä vaikutuksista		?				
ei vaikutusta		0				
hieman kielteisiä vaikutuksia		-				
kielteisiä vaikutuksia		--				
erittäin kielteisiä vaikutuksia		---				

Maakuntaohjelman laadintakaavio

Teemaryhmien jäsenet

ELINKEINORYHMÄ

Culminatum Ltd
Espoon kaupunki, Elinkeinoryhmä
Finavera
Helsingin seudun kaupunkamari
Helsingin kaupunki, Kaup. kanslia
Helsingin Yrittäjät
Hiden alue
Hyvinkää-Riihimäen talousalue
Kuuma-alue
Raaseporin alue
Tekes
Uudenmaan TE-keskus
Uudenmaan Yrittäjät/Konsem Oy
Vantaan kaupunki, Yrityspalvelut
Vihdin Yrityskeskus
Puheenjohtaja
Sihteeri
Liisa Lindsberg-Mattson

ASUMISRYHMÄ

Asuntokointeist- ja rakennuttajaliitto Sisko Marjamaa
Asuntorahasto Olavi Lehtinen
Espoon kaupunki, Asuntopoliittikka Seppo Kallio
Etelä-Suomen lääninhallitus Helena Mussalo-Rauhamaa
Helsingin seudun kaupunkamari Jorma Nyhjä
Hgin kaupunki, Taske Kirsi Mäkinen
Hyvinkää-Riihimäen talousalue
/ Hyvinkää Tarja Leväinen/Janne Viljanen
Hiden alue Antti Tuomainen
Kuuma-alue Marja-Liisa Back
Raaseporin alue Yrjö Sahistedt
SAK Heikki Seila
Sisäasiainministeriö Olli Voutilainen
Uudenmaan ympäristökeskus Leena Saviranta
Vantaan kaupunki Teija Ojanoski
Vuokralaisten Keskusliitto Anne Viita
Y-säätiö Hannu Puttonen
YTV Tarmo Halonen
Uudenmaan liitto Olavi Veltheim
Puheenjohtaja Raimo Nenonen
Sihteeri Olli-Pekka Hatanpää

ALUERAKENNE- JA LIIKENNERYHMÄ

Espoon kaupunki, Kaupunkisuunnittelukeskus Kari Moilanen
Helsingin seudun kaupunkamari Tiina Pasuri
Helsingin kaupunginkanslia Tanja Sippola-Alho
Helsingin kaupunginsuunnitteluvir. Mari Sivola
Hiden alue Mikko Aho
Hyvinkää-Riihimäen talousalue Tor Nymän/Hannu Lindqvist
/ Hyvinkää Antti Kalliomäki
Kuuma-alue Kaj Lindholm
Raaseporin alue Markku Pyy
Ratahallintokeskus Seppo Virtanen
Suomenlahden merenkulkuupliiri Leo Koivula
Uudenmaan tiepiiri Sirpa Somerpalo
Uudenmaan ympäristökeskus Jyri Mikkola
Uudenmaan ympäristösuojelupiiri Jukka Kuilberg
Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunn. Suoma Sihto
YTV Agneta Nylund
Uudenmaan liitto Hannu Siitonen
Uudenmaan liitto Olavi Veltheim
Puheenjohtaja Riitta Murto-Laitinen
Sihteeri Maija Stenvall

KOULUTUSRYHMÄ

AKAVA Marjatta Vasara
Diakonia-ammattikorkeakoulu DIAK Jari Heiminen
Espoon kaupunki, Sivistystoimi Kristiina Erkkilä
Etelä-Suomen lääninhallitus Kari Stendahl
Hela Ritva Laakso-Männinen
Helsingin kaupunki, Opetusvirasto Pertti Enovaara
Helsingin seudun kaupunkamari Petteri Huovinen
Helsingin kaup. nuorisosaainkeskus Jukka Öberg
Hiden alue Suvi-Päivikki Hiipaka
Hyvinkää-Riihimäen talousalue Jouko Yakkamaa
/ Hyvinkää Esa Ukkola
Kuuma-alue Tapio Siukonen
Länsi-Uudenmaan amm.koul.k.yht. Märten Johansson
Raaseporin alue/Tammissaari Kaisa Ala
Teknillinen korkeakoulu Pekka Hakala
Uudenmaan TE-keskus Paula Ylöstalo-Kuronen
Vantaan kaupunki, Sivistystoimi Raimo Nenonen
Puheenjohtaja Hilikka Jylli
Sihteeri

HYVINVOINTIRYHMÄ

Culminatum Ltd Oy Tuula Palmén
Einkinoelämän keskusliitto Anna-Kaisa Auvinen
Espoon kaupunki, Sosiaali- ja terveys toimi Ritva Kuikka
Suomenkielisen opetuksen tulosyks. Kaisa Toivonen/Ilpo Salonen
/ Espoon kaupunki Eteä-Suomen lääninhallitus Leena Kirmanen
Eteä-Suomen lääninhallitus Hgin kaupunki, Kult.asiainkeskus Marianna Kajantie
Hiden alue Jussi Merikallio
Hyvinkää-Riihimäen talousalue Hilikka Toivonen/Aino Eerola
/ Hyvinkää Kauniaisten kaupunki Ulla Tikkanen
Kuuma-alue Arja Ylluoma
Raaseporin alue Sirpa Lehtinen
Sosiaali- ja terveys turvan keskusliitto Marja Vuorinen
Sotiaalitaito Oy Merja Salmi
STTK / SuPer Leena Kaasinen-Parkatti
Sydkustens Landskapsförbund Carita Lundin
Terveyden edistämisen keskus Pirjo Koskinen-Ollionqvist/
Vantaan kaupunki, Sos. - ja terv.p. Mika Pyykkö
Puheenjohtaja Ossi Savolainen
Sihteeri Raimo Nenonen
Juhani Joutsenlahti

YMPÄRISTÖ JA MUU INFRA -RYHMÄ

Espoon kaupunki Tuula Hämäläinen-Tyynilä
Ympäristökeskus Vesa Sauramo
Helsingin kaupunki, Taske Markku Kärkkäinen
Hiden alue
Hyvinkää-Riihimäen talousalue Minna Sulander/Riitta Simonen
/ Hyvinkää Risto Mansikkamäki
Kuuma-alue Kimmo Paakkonen
Raaseporin alue Mikko Ylinen
Metsäkeskus Häme-Uusimaa Jaakko Holsti
MTK Uusimaa Museovirasto Hilikka Högström
Uudenmaan TE-keskus Markku Martinen
Uudenmaan TE-keskus Ville Takamäki
Uudenmaan ympäristökeskus Eija Lehtonen
Uudenmaan ympäristösuojelupiiri Tapani Veistola
Vantaan kaupunki / Ympäristökeskus Stefan Skog/
Leena Maidell-Münster
YTV Juha Uuskulainen
Uudenmaan liitto Lasse Rekola
Uudenmaan liitto Tuula Paalaste-Eerola
Puheenjohtaja Riitta Murto-Laitinen
Sihteeri Hannu Haukkasalo

Maakuntaohjelman koordinoinnista vastasi Tarja Hankkainen ja sova-prosessin koordinoinnista Tanja Lahti.